

[Westermann.]

Jeg maa imidlertid gaa ud fra, at den ærede Ordfører og hans Parti fuldt saa vel som vi staar paa det Grundlag, at Grundloven skal respekteres, og her er saa afgjort Tale om et Brud paa Grundlovens Bestemmelser, naar man i Loven fastsætter, at Præstegaardsjorderne skal overgaa til Jordfonden ved Ekspropriation imod en i Loven fastsat Betaling. Følgelig maa ogsaa Grundlovens Bestemmelser for Ekspropriation tages med i Betragtning, og det er ikke sket i nærværende Tilfælde. I Grundloven kræves for Foretagelse af Ekspropriation, at Almenvellet kræver det, og jeg stiller da det Spørgsmaal, baade til den ærede Ordfører og til det ærede Medlem Hr. Samuelson, som jo ogsaa vil støtte dette Forslag, om det virkelig er rigtigt, at der er saa stor Brug for Jorden paa Færøerne, at det er samfundsmæssigt nødvendigt at ekspropriere samtlige Præstegaardsjorder deroppe?

Jeg har i en Udvalgsbetænkning fra Lagtinget, Lagtingssag Nr. VII 12/1936, Underbilag A, fundet Resultatet af en Undersøgelse, som er foretaget af forhenværende Landstingsmand Patursson vedrørende dette Spørgsmaal. Der var af forhenværende Landstingsmand Patursson for Lagtinget i 1935—36 indbragt et Forslag om en Undersøgelse af disse særlige Forhold: Hvor mange Husholdninger der fandtes paa Færøerne, hvor mange af dem der havde Jord, hvor mange af dem der havde Tørveskær, og hvor mange af dem der havde indsendt Ansøgninger om at faa Jord indlagt uden at faa noget. Dette Forslag blev nedstemt i Lagtinget, og forhenværende Landstingsmand Patursson har derefter selv ladet foretage en saadan Undersøgelse i Vaag Syssel og Sydstrømø Præstegæld med Undtagelse af Thorshavn og Argir. Resultatet af denne Undersøgelse viste, at af de 435 Husholdninger var der kun 42, der ingen Jord havde, og kun 4, der ingen Tørveskær havde, og i intet Tilfælde var der Tale om ikke-efterkomne Ansøgninger om Jordindlæg til disse Ejendomme. Derfor tror jeg ikke, at nogen vil kunne staa op her og hævde, at Almenvellet kræver, at Præstegaardsjorderne bliver inddraget.

Det andet Krav, Grundloven stiller for Foretagelse af Ekspropriationer, er, at der sikres fuld Erstatning. Det sker ikke i nærværende Tilfælde, idet den Sum, der er fastsat i dette Lovforslag, er baseret paa en Vurdering fra 1868, med andre Ord en Vurdering, der er 70 Aar gammel. Det Ændringsforslag, Flertallet har stillet, og som gaar ud paa, at Menighedsraadene skal kunne

kræve en Omvurdering i det Tilfælde, de ikke er tilfreds med den Sum, der kan tilkomme dem, kan ikke paa nogen Maade synes berettiget i nærværende Tilfælde. Menighedsraadene har ikke nogen Ejendomsret til Præstegaardsjorderne og kan følgelig ikke være dem, hvem der bør tillægges Myndighed til at kræve en Appel med Hensyn til den Sum, der er fastsat. Det vil nemlig under alle Omstændigheder medføre, at den Brugsret til Præstegaardsjorden, der jo tillægges Præsterne paa Færøerne til en lav Pris, og som i visse Tilfælde bortforpagtes, fratages dem, hvilket med andre Ord vil være ensbetydende med en Nedsættelse af de færøske Præsters Løn. I Tilfælde af, at Menighedsraadene i de enkelte Sogne, hvor Præstegaardsjorderne er beliggende, skulde kræve en ændret Vurdering, skal denne foretages af Landvæsenskommissionen under Appel til Overlandvæsenskommissionen. Jeg mener heller ikke, dette er helt i Overensstemmelse med Grundlovens Bestemmelser, idet en Landvæsenskommission og en Overlandvæsenskommission formentlig ikke i dette Tilfælde, hvor det gælder Spørgsmaal mellem Jordfonden og Stiftsmidlerne, kan anses for en uhildet Opmand.

Jeg vil derfor gerne efterlyse, hvad den højtærede Kirkeminister, som er den højeste Varetager af Stiftsmidlernes Interesse, siger til dette. For der staar ikke noget Sted i Betænkningen, og der har ikke kunnet oplyses noget om, hvordan Kirkeministeren stiller sig til dette Spørgsmaal om en Ekspropriation af Præstegaardsjorderne, hvor Ejendomsretten ligger under Stiftsmidlerne.

Et rent praktisk Spørgsmaal er, at selv med det Ændringsforslag, Flertallet har stillet, er der ikke taget Standpunkt til, hvem der overhovedet skal betale den Landvæsenskommission, som det i § 21 bestemmes at der skal være. Da det staar i alle andre Paragraffer, hvem der skal bære Udgiften, burde det formentlig ogsaa oplyses i § 21.

Men et meget vigtigt Spørgsmaal er, om det Landbrugsraad, som oprettes for Færøerne, overhovedet kan magte den Op-gave at tage alle Præstegaardsjorderne ind og administrere disse Arealer fra bar Bund. Jeg vilde tro, det havde været rigtigere at begynde smaat og lade Landbrugsraadet vokse op, efterhaanden som Almenvellet paa Færøerne krævede mere Jord og derigennem et større Administrationsapparat.

Med den Motivering, jeg her har givet, at vi anser Bestemmelsen om Ekspropriation til en i Loven fastsat Pris for grundlovs-